

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра тюркської філології

Курсова робота

з тюркської філології на тему:

**ЕТИМОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТУРЕЦЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ
ІНДУСТРІЇ МОДИ**

Студентки групи Птур 15-21

факультету східної і слов'

денної форми здобуття освіти

Освітньої програми: Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.068 Східні мови та

літератури (переклад включно),

перша – турецька

Наконецної Ангеліни Олександрівни

Науковий керівник: доц..Тімкова Тетяна Миколаїіна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕТИМОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ВІТЧИЗНЯНОМУ ТА ЗАРУБІЖНОМУ МОВОЗНАВСТВІ	6
1.1.Визначення понять “етимологія” та “термінологія”	6
1.2.Вивчення теоретичних підходів до дослідження етимології термінів у мовознавстві	10
1.3.Вивчення історичних та культурних аспектів, які вплинули на формування турецької термінології.модної індустрії	13
ВИСНОВКИ ДО 1 РОЗДІЛУ.....	17
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ТУРЕЦЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В ІНДУСТРІЇ МОДИ	19
2.1.Аналіз основних термінів, що використовуються в турецькій мові для позначення термінів індустрії моди	19
2.2.Дослідження походження та значення ключових термінів у турецькій мові	22
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	27
ВИСНОВКИ	29
ÖZET	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	33

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У лінгвістиці, одним з ключових феноменів є фахова мова, яка відображає специфіку різних галузей знань. Об'єктом дослідження в цій області є особливості вибору та використання мовних засобів у конкретній галузі. Це викликає ряд проблем, зокрема, відтворення та вживання специфічної лексики, що послужило виникненню науки, відомої як термінознавство.

Термінознавство на відміну від науки про фахові мови зосереджується не лише на мові певної сфери науки чи техніки, але і на структурі термінів як єдності поняття та назви. Ця наука вивчає широкий спектр спеціалізацій, виходячи за межі аналізу спеціальних лексичних одиниць у науці та техніці.

Одним із ключових аспектів термінознавства є встановлення відповідності між термінами та конкретними поняттями, що вони позначають у відповідних галузях. Це допомагає уникнути недорозуміння та забезпечує точність комунікації серед фахівців даної галузі. Крім того, термінознавство досліджує еволюцію та динаміку термінологічних систем, враховуючи нові відкриття, технологічний прогрес та зміни у фахових підходах.

Важливою складовою термінознавства є також аналіз взаємозв'язків між термінами різних галузей, що допомагає в розумінні інтердисциплінарних аспектів наукових досліджень. Це сприяє розвитку нових областей знань та співпраці між різними сферами науки та техніки.

Важливо враховувати, що терміни та терміносистеми формуються та змінюються з надзвичайною швидкістю. Їх постійне оновлення відбивається на мовних спільнотах, що стає викликом для лінгвістів у всьому світі. Крім того, терміни становлять суттєву частину мови кожної національної та професійної спільноти, відіграючи важливу роль у спілкуванні та розумінні фахової інформації.

Професійна спрямованість термінів надає їм великого значення серед фахівців у будь-якій галузі. Від гуманітарних до технічних наук, термінологія визначає специфіку мовлення та сприяє ясному й точному сприйняттю інформації. Саме тому, попит на ретельне дослідження термінології серед філологів та лінгвістів постійно зростає, визначаючи нові напрямки у вивченні мови та комунікаційних процесів.

Особлива увага лінгвістів приділяється проблемі відтворення термінів у мові перекладу. Перекладачі стикаються з викликом збереження сутності та точності термінів при їх адаптації до іншої мови. Це вимагає не лише глибокого розуміння фахової термінології, але й тонкої чутливості до культурних, історичних та мовних особливостей кожної мовної спільноти.

Індустрія моди відіграє важливу роль у культурному, економічному та соціальному житті суспільства. Швидкі темпи її розвитку, постійні інновації та динаміка вимагають постійного удосконалення та розширення знань у цій галузі. Одним із аспектів, який варто ретельно вивчати, є етимологічна специфіка термінів, що використовуються в цій галузі. **Актуальність дослідження** цієї проблеми обумовлена не лише загальним інтересом до індустрії моди, а й необхідністю збагачення та систематизації фахової лексики, що сприятиме як збільшенню точності та чіткості мовлення в цій галузі, так і покращенню процесів комунікації між фахівцями та споживачами.

Мета роботи полягає в окресленні етимологічних аспектів у термінах, які відносяться до поля моди. Розкриття відношення термінології до ширшого культурного та історичного контексту допоможе розширити розуміння моди як соціокультурного явища в Туреччині.

Завданням виходячи з мети є:

1. Розкриття понять “етимологія” та “термінологія”.
2. Вивчення теоретичних підходів до дослідження етимології термінів у мовознавстві та модній індустрії.

3. Вивчення історичних та культурних аспектів, які вплинули на формування турецької модної термінології.

4. Проаналізувати основні терміни, що використовуються в турецькій мові для позначення термінів індустрії моди

5. Дослідити походження та значення ключових термінів у турецькій мові.

Об'єктом дослідження є самі терміни, які використовуються в турецькій мові для опису модних явищ, предметів, концепцій та процесів. Дослідження спрямоване на вивчення походження, зміни значень та використання цих термінів в контексті моди та стилю.

Предметом дослідження є аналіз походження та значень термінів індустрії моди, які використовуються в турецькій мові. Дослідження включає в себе розкриття етимології (походження) окремих термінів, їхнє значення та використання в індустрії моди.

Методи дослідження. У роботі застосовувалися такі методи як: порівняльно-історичний метод, основою якого є реконструкція (відтворення) звукових форм і значень, спільних для зіставних слів і морфем як декількох мов (зовнішня), так і однієї мови (внутрішня реконструкція). Наступний метод – функціональний, оскільки при дослідженні потрібно було викоремлювати методики моделювання функціонально-семантичних полів. Зіставляли також турецькі терміни індустрії моди з аналогічними термінами у модній термінології інших мов та культур.

Наукова новизна полягає в розширенні знань про походження та еволюцію термінів індустрії моди у турецькій мові, що дозволить виявити унікальні особливості та вплив історії та культури на їхнє значення.

Вивченні взаємодії турецької термінології індустрії моди з глобальними модними тенденціями та порівнянні з використанням аналогічних термінів у світовому контексті.

Аналізі впливу культурних та історичних чинників на формування та використання термінів індустрії моди у турецькому суспільстві.

Практичне значення дослідження етимологічних особливостей турецької термінології в індустрії моди може бути наступним:

- допомогти фахівцям модної галузі, перекладачам та мовознавцям у більш глибокому розумінні та правильному використанні термінів індустрії моди у турецькій мові а також при вивченні таких дисциплін як “Турецька мова”, “Лексиклогія турецької мови”, “Практичний курс перекладу з турецької мови у спеціалізованих лінгвістичних закладах вищої освіти”, при укладанні спеціальних термінологічних словників та довідників з турецької мови;
- Забезпечити підґрунтя для подальших лінгвістичних досліджень, пов'язаних з турецькою термінологією індустрії моди;

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕТИМОЛОГІЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

1.1. Визначення понять «етимологія» та «термінологія»

Етимологія та термінологія є ключовими поняттями у лінгвістиці, які допомагають розуміти походження та значення слів у мові. Ці терміни є не тільки важливими для мовознавства, але і для різних галузей знань, де використовується спеціалізована лексика. Термінологія – це фундамент будь-якої науки. Її існування, функціонування та розвиток неможливі без чітких термінів. Тому великий інтерес лінгвістів призначений дослідженню цього ключового аспекту мовознавства. Варто згадати О. О. Реформатського, В. М. Лейчика, В. П. Даниленка, С. В. Гриньова, які неодноразово звертались до поняття термінології, аби знайти найраціональніше рішення проблеми, яка полягає у створенні україномовної терміносистеми.

На думку Скороходька (1963), термінологія – це сукупність термінів, що використовується в тій чи іншій сфері наукового знання чи професійній діяльності для позначення її фахових понять. Терміносистема, у свою чергу, є системно організованою сукупністю подібних термінів. Варто зауважити, що у поданих дефініціях насправді виявляється принаймні одна відмінність між вказаними поняттями, а саме акцентування на ознаці системності терміносистеми. Проте не можна стверджувати, що термінологія є асистемною, хоча б тому, що її одиниці є засобами позначення понять певної сфери наукового або професійного знання чи діяльності. Ці поняття є системними за своєю суттю, оскільки вони виділилися з інших, ставши самостійними за певними критеріями.

Якщо говорити про дослідження В. П. Даниленка, то він вважає, що термінологія являє собою спеціальні наймення різних галузей науки та техніки, а саме їх сукупність, яка послуговує у професійному спілкуванні. Дослідник акцентує увагу на розгляді поняття з двох точок зору: вузька та широка. Вузьке розуміння охоплює лише сукупність лексем, які належать до певної галузі знань, які виражають відповідні концепції. Широкий зріз передбачає загальну сукупність термінів усіх галузей людської діяльності.

У дослідженні С. В. Гриньова вказано таке тлумачення термінології: термінологія є сукупністю термінів, які використовуються в певній галузі знань. Бачимо, що воно є схожим до визначення Скороходька Е.Ф., що підтверджує досягнення у науці.

Розглядати поняття термінології необхідно разом з феноменом терміну, оскільки вони є нерозривними та взаємооберненими. Звертаючись до досягнень В. М. Лейчика, досліджено, що терміном називають “лексичну одиницю певної мови для спеціальних цілей, що позначають спільне (конкретне чи абстрактне) поняття теорії певної спеціальної сфери знань чи діяльності”. І тут потрібно розуміти, що з часом наукова точність деяких термінів втрачається, оскільки люди починають вживати такі лексеми і в побуті. Це спричинено значними досягненнями у галузі науки, техніки та медіа.

Якщо звернутись до визначення турецькими дослідниками поняття термін, то вони дослідили, що це слово, пов’язане з наукою, мистецтвом, професією чи іншою тематикою, особливе та визначене поняття (Пілецький, 2005).

Етимологія фокусується не лише на окремих словах, але й на морфемах – базових елементах, з яких формуються слова. Її метою є розуміння процесів утворення нових значень з морфем та їх трансформації протягом часу. Для розкриття історії слів етимологи використовують комплекс методів, включаючи порівняльно-історичний, морфологічний та семантичний аналіз. Ці методи дозволяють досліджувати зв’язки між мовами, шукаючи спільні корені та запозичення.

Етимологія – це галузь лінгвістики, яка вивчає походження слів, їхню історію та еволюцію. Глибоке розуміння етимології допомагає відтворити шлях, яким пройшло слово від свого початкового значення до сучасного вживання. Етимологія досліджує лексичні зв'язки між мовами, запозичення та трансформації слів, а також вплив історичних, культурних та соціальних чинників на мовну систему.

Хоча етимологія та термінологія є різними галузями лінгвістики, вони мають тісний взаємозв'язок. Етимологія допомагає розкрити корені та походження термінів, вивчаючи їхню мовну історію. У свою чергу, термінологія використовує знання етимології для раціонального використання термінів у спеціалізованому мовленні.

На даному етапі розвитку мови, можна спостерігати за збільшенням кількості термінологічних та етимологічних словників. Цей час спричинений здобуттям незалежності України, однак лише упродовж останніх років було створено словники з інформатики, програмування, обчислювальної техніки, військової справи, медицини, правничої термінології тощо (Табачишина, 2017, с. 1)

Етимологія – це галузь лінгвістики, яка вивчає походження та історію слів, їхні зв'язки з іншими словами та їхні зміни в часі. Етимологія досліджує корені та походження слів, а також їхні зміни в різних мовах.

Вона допомагає розуміти, як слова з'явилися в мові, як вони змінювали своє значення, а також як вони пов'язані зі словами інших мов.

Етимологія є важливою для розуміння мовної спадщини та культурних зв'язків між різними мовами.

Історія значень слів тісно пов'язана з історією народу, тому етимологічні дослідження набувають першорядного значення при вирішенні важливих історичних, етнографічних, етногенетичних тощо питань. Внаслідок етимологічних досліджень про значення слів на давніх етапах мовного розвитку одержують висновки про конкретні уявлення про життя і мислення носіїв мови в доісторичні часи, від яких не збереглося писемних пам'яток.

Етимологія слів є ключем до розуміння культурних, соціальних та історичних аспектів життя давніх народів. Дослідження походження слів дозволяє відтворити картину суспільства, його звичаїв, вірувань та способу життя. Наприклад, аналіз етимології термінів, пов'язаних із сільським господарством, може розкрити технології вирощування культур та використання сільськогосподарських інструментів у минулому.

Поняття, які відображаються у визначеннях слів, свідчать про погляди та цінності давніх громад. Наприклад, аналіз етимології релігійних термінів може розкрити специфіку віровчення, релігійні обряди та символіку минулих епох.

Одним із головних досягнень етимологічних досліджень є здатність реконструювати мислення та пізнавальні процеси народів, які жили в доісторичні часи. Навіть без писемних джерел можна зробити висновки про їхні соціальні структури, технологічний рівень та світогляд.

Таким чином, етимологічні дослідження слів є важливим інструментом для вивчення історії та культури народів. Вони дозволяють розкрити не лише значення слів, але й глибше зрозуміти життя, мислення та цінності минулих поколінь, використовуючи мову як ключ до їхнього світогляду.

Етимологічні словники стоять на перетині різних галузей знань. Їх використання дозволяє розглядати слова не лише як засіб спілкування, але й як відображення історії, культури та менталітету народів. Історія певних слів та їхнє походження можуть бути знайдені в етимологічних словниках, які розкривають таємниці їхнього виникнення та розвитку.

Звертання до етимологічних словників є важливим етапом у поглибленні знань у різних галузях. Наприклад, вивчення етимології допомагає розкрити зв'язки між мовами та культурами, зрозуміти вплив історичних подій на лексичний склад мови. Крім того, воно дозволяє отримати нові підходи до вивчення історії, географії та літератури через призму мовних перетинів та запозичень.

Лексикологія, як важлива галузь лінгвістики, активно користується етимологічними даними для вивчення семантики слів. Розбираючись у складних

семантичних зміщеннях, які відбуваються в словах протягом їхньої історії, без етимологічної інформації часто просто неможливо розібратися в їхньому значенні та використанні.

Отже, етимологічні словники є не лише джерелом лінгвістичних знань, але й важливим інструментом для розуміння культурних, історичних та літературних аспектів мови. Вони допомагають розширити наше бачення світу, збагатити лексичний запас та розуміння різноманітності мовного спадку.

Термінологія є невід'ємним і важливим складником лексичної мовної системи, відіграє важливу роль у розвитку науки й техніки та здатна певною мірою визначати напрям для подальшого розроблення їхніх теоретичних положень. Термінологія також є засобом вираження, зберігання й передавання спеціальних науково-технічних понять, забезпечує формулювання проблем і наступність наукових знань. Будь-яка галузь науки й техніки розвивається, спираючись на визначену й зафіксовану в термінах систему понять. У терміні відбиваються міцні зв'язки науки й мови: він є засобом організації, упорядкування й передавання знань.

Фіксація нових термінів, способи відтворення в національній мові, їх кодифікація є ключовими проблемами сучасного термінознавства.

Етимологія займається дослідженням походження слів, тоді як термінологія вивчає систему фахових термінів у конкретній галузі знань.

1.2. Вивчення теоретичних підходів до дослідження етимології термінів у мовознавстві та модній індустрії

Етимологія термінів – це важлива область дослідження, яка дозволяє вивчити походження та історію слів, що використовуються в специфічних сферах, таких як мовознавство та модна індустрія. Розуміння етимології цих термінів може дати цінну інформацію про їх значення, еволюцію та культурний контекст.

У мовознавстві етимологія термінів вивчається як частина лексикології, що досліджує походження та історію слів. Тут використовуються різні підходи, такі як

історичний, компаративний та семантичний, для встановлення зв'язків між словами різних мов та їхньою еволюцією в часі. Дослідження етимології має важливе значення для розуміння культурних, історичних та соціальних аспектів мови.

Перший з них – історичний підхід, який спрямований на розгляд історії слова від його найдавніших форм до сучасного вживання. Цей підхід передбачає аналіз фонетичних, морфологічних та семантичних змін, які слово зазнало протягом часу. Для досягнення цієї мети використовуються методи порівняльно-історичного мовознавства, етимологічний аналіз та лексикографія.

Другий підхід – функціональний – зосереджений на дослідженні зв'язку між формою слова та його значенням. Він вивчає, як слово використовується в різних контекстах та як його значення змінюється в залежності від контексту. Для досягнення цієї мети використовуються методи когнітивної лінгвістики, аналізу дискурсу та прагматики.

Наступний з них є комунікативним, який спрямований на вивчення етимології термінів крізь призму комунікації. Він аналізує, які слова використовуються для передачі інформації, впливу на аудиторію та досягнення певних комунікативних цілей. Для цього підходу застосовуються такі методи, як теорія мовних актів, аналіз дискурсу та прагматика.

Культурологічний підхід полягає у дослідженні термінів у контексті культури. Цей підхід досліджує, які цінності, вірування та знання певної культури відображаються у вживанні слів. Для досягнення цієї мети використовуються методи культурної лінгвістики, етнолінгвістики та антропології.

Когнітивний підхід до вивчення мови та мислення представляє собою зацікавленість у тому, як люди сприймають, розуміють та використовують мову для організації світу навколо себе. Цей підхід став дуже популярним у лінгвістиці та психології в останні десятиліття, оскільки він допомагає розкрити внутрішні механізми мовного та когнітивного функціонування людини.

Початок цього підходу можна віднести до досліджень розуміння значень слів та їх зв'язку з поняттями. Це вивчення показує, що мова не просто відображає світ, але

й активно конструює його у свідомості людини. Наприклад, слово “дерево” не лише позначає конкретний предмет, а й активує в нашому розумі велику кількість асоціацій і концептів, пов’язаних з цим терміном, таких як “ліс”, “листя”, “дерев’яний”, “тінь” та інші.

Одним із ключових методів когнітивного підходу є когнітивна лінгвістика, яка вивчає структури мови з точки зору їх відображення когнітивних процесів. Вона розглядає, як мовні елементи, такі як слова, фрази та речення, сприймаються, обробляються та інтерпретуються людським розумом. Наприклад, досліджуються механізми формування концептів та їх вираження через мовні засоби.

Психолінгвістика вивчає взаємодію мови та когнітивних процесів в реальному часі. Вона досліджує, як ми сприймаємо, розуміємо та продукуємо мову в момент мовлення, а також як ці процеси впливають на нашу мовленнєву поведінку.

Нейролінгвістика вивчає фізіологічні аспекти мовленнєвої діяльності, а також як мовні процеси відображаються у мозковій активності. Завдяки розвитку нейроімедичних методів досліджень, вчені можуть досліджувати активність різних частин мозку під час мовних завдань, що дозволяє краще зрозуміти біологічні основи мовлення та мовного сприйняття.

Назарій Назаров (2016) акцентує: “Для слова, яке мало пройти багато етапів еволюції, варто застосовувати підхід сегментації його історичної тяглості на відносно автономні відрізки” (с.100).

Підхід сегментації, за науковцем, є ключовим методом дослідження походження слів та їх структурного аналізу. Він дозволяє розкрити складну мережу взаємозв'язків між словами різних мов та виявити їхню історію. Основними етапами цього підходу є ідентифікація морфем, аналіз їхнього походження та значення, а також синтез отриманих результатів для формування цілісної карти етимології слова.

Ідентифікація морфем є важливим кроком у використанні підходу сегментації. Вона вимагає уважного аналізу структури слова для виявлення його складових

частин – кореня та афіксів. Цей процес може бути складним через можливість зміни форми морфем з часом, а також через вплив мовних змін та еволюцію слова.

Після ідентифікації морфем наступним кроком є їхній аналіз. Цей етап передбачає вивчення походження та значення кожної морфем, що допомагає розкрити історію слова та його зв'язок з іншими словами в мові. Аналіз може включати порівняльно-історичне мовознавство, де порівнюються морфем з іншими мовами, етимологічний аналіз, що досліджує їхнє походження, та лексикографію, яка вивчає їхнє значення.

Нарешті, результати аналізу синтезуються для створення цілісної картини історії слова та його взаємозв'язку з іншими словами в мові. Цей синтез є ключовим для отримання глибокого розуміння етимології слова та може розкрити нові зв'язки між словами, які раніше не були відомі.

Переваги підходу сегментації в етимології очевидні. Він дозволяє дослідникам отримати глибоке розуміння історії слів та їх взаємозв'язку з іншими мовами. Крім того, цей метод може використовуватися для виявлення нових зв'язків між словами, що відкриває нові перспективи для дослідження мовної еволюції та культурного обміну.

В індустрії моди етимологія термінів грає також важливу роль, особливо в контексті глобалізації та культурного обміну. Тут дослідження етимології дозволяє виявляти вплив інших культур на модну термінологію та вивчати процеси запозичення та адаптації слів у різних мовних середовищах. Вивчення етимології модної термінології допомагає розкрити трансформації модних тенденцій та їхні зв'язки з культурними контекстами.

Порівняння теоретичних підходів до дослідження етимології термінів у мовознавстві та модній індустрії показує, що обидва напрямки використовують подібні методи та концепції для аналізу походження термінів. Однак вони різняться в контексті застосування: у мовознавстві акцент зроблений на лінгвістичній еволюції слів, тоді як у модній індустрії – на культурних та комерційних аспектах

їхнього використання. Таке порівняння допомагає збагатити розуміння процесів формування та розвитку лексики у різних сферах людської діяльності.

Розгляд можливого впливу інших мов, таких як англійська, французька та інші, на формування та розвиток турецької модної термінології.

Дослідження теоретичних підходів до етимології та термінології у контексті модної індустрії може допомогти краще зрозуміти, яким чином мова відображає та впливає на світ моди, а також як це відображається в турецькій термінології.

1.3. Вивчення історичних та культурних аспектів, які вплинули на формування турецької термінології індустрії моди

Індустрія моди – це динамічна індустрія, що постійно розвивається, зі своєю мовою та концепціями. Зі зростанням глобалізації індустрії моди англійська мова стала лінгва франка для спілкування професіоналів.

Вивчення історичних та культурних аспектів, які вплинули на формування турецької термінології модної індустрії, є ключовим для розуміння еволюції моди в цій країні. Одним із фундаментальних історичних чинників, який визначив термінологічний аспект моди в Туреччині, є вплив Османської імперії. Протягом століть Османська імперія встановила світовий стандарт у сфері моди, відображаючи розкіш, елегантність та різноманіття у своїх образах. Це призвело до запозичення та адаптації слів з арабської, перської та інших мов для опису різних аспектів моди. Наприклад, термін “terzi” (кравець) походить від перського “tarz”.

Крім історичних факторів, культурні аспекти також грали важливу роль у формуванні турецької модної термінології. Традиційність та естетика, пов'язані з давньою Османською імперією, вплинули на використання термінів, таких як “harem” (гарем), для позначення розкішних та елегантних стилів одягу. Крім того, географічне розташування Туреччини на перехресті Європи та Азії сприяло змішанню та взаємодії різних культур, що відображено в термінології моди.

У середині 19 століття почалася велика трансформація в історії моди в Туреччині, яка пов'язана з активним впливом європейських тенденцій. Цей період призвів до створення нових термінів, які відображали не лише саму моду, а й різні аспекти її індустрії. Європейський вплив на турецьку модну термінологію був надзвичайно значущим. Слова, запозичені з французької, англійської та інших європейських мов, стали не тільки позначати нові концепції, а й відображати соціокультурні та економічні зв'язки з Європою.

Зокрема, слово “manken” (модель) є яскравим прикладом такого впливу. Це слово, яке ввійшло до турецької мови, походить від французького “mannequin”. Початково воно вживалося для позначення манекенів, але з часом стало вживатися в значенні моделі, яка демонструє одяг на показах моди та фотосесіях.

Проте, історія турецької модної термінології не обмежується лише європейським впливом. Вона також відображає багатовікові традиції та культурні особливості Туреччини. Століттями турецька культура була синтезом різних етнічних, релігійних та культурних впливів, що також знайшло відображення в мові.

Наприклад, термін “şal” (шаль) має глибокі корені в турецькій культурі. Він не лише використовується для позначення одягу, а й має важливе культурне значення. У турецькій традиції шаль може виступати як символ жіночої гідності та елегантності.

Історичні аспекти відображаються також у націоналістичному русі, що виник у 20 столітті в Туреччині. Цей рух мав на меті відродження турецької культури та мови, що стало ключовим фактором у формуванні турецької термінології моди.

Одним із важливих аспектів цього процесу є заміна запозичених слів з інших мов турецькими еквівалентами. Наприклад, слово “moda” (мода), що було запозичене з італійської мови, було замінено на турецьке слово “giyim”. Це не лише сприяло створенню національної ідентичності, а й підкреслило важливість турецької мови в контексті культурного самовизначення країни.

Іслам впливає на турецьку моду не лише через релігійні принципи, але й через термінологію. Слово “tesettür”, що означає “скромний одяг”, відображає

відповідність ісламським стандартам. Це виражається в унікальних моделях, що відповідають принципам скромності, зберігаючи при цьому елегантність та стиль.

Традиційні ремесла також грають важливу роль у формуванні турецької моди. Зокрема, ткацтво, вишивка та килимарство є важливими аспектами турецької культури. Термінологія, пов'язана з цими ремеслами, відображається у модній індустрії. Наприклад, слово “halı”, що означає “килим”, має своє коріння у перській мові (“qālī”), що підкреслює багатство культурних зв'язків.

У сучасному світі турецька модна індустрія відзначається постійним розвитком та динамікою. Нові стилі, тенденції та бренди постійно з'являються, що призводить до збагачення термінології моди. Нові слова та терміни виникають для опису цих явищ, відображаючи сучасні реалії та тенденції. Такий постійний розвиток створює унікальну та культурно насичену модну ідентичність Туреччини.

Проте, процес адаптації та перетворення термінології моди в Туреччині не обмежувався лише заміною слів. Він також відображав складність взаємовпливу між культурами та культурні зміни в самій Туреччині. Наприклад, відкриття країни на західні впливи та взаємне впливання інших культур на турецьку модну індустрію призвело до появи нових стилів, тенденцій та термінів.

З плином часу та зростанням впливу глобалізації, турецька індустрія моди стала ще більш міжнародною та різноманітною. Сучасна турецька термінологія моди відображає не лише традиційні аспекти культури, а й відбиває новітні модні тенденції та вплив зарубіжних трендів. Наприклад, інноваційні дизайни у взутті та аксесуарах знайшли відгук у міжнародній модній арені, відображаючи турецьку індустрію моди як динамічну та сучасну.

Індустрія моди дуже залежить від англійських слів і понять для спілкування та успіху на світовому ринку. До загальноживаних термінів належать стиль, тренд, зовнішній вигляд, подіум, дизайнер і колекція. Інші поняття, такі як ідентичність бренду та маркетинг, також важливі для успіху будь-якого модного бізнесу.

Англійська мова справила далекосяжний вплив на індустрію моди. Мода за своєю природою є явищем, що постійно розвивається, і англійська пропонує засоби

як для вираження, так і для передачі мінливих ідей і принципів, які лежать в основі моди. Завдяки використанню англійської мови в модному дискурсі модні тенденції можуть швидко й ефективно поширюватися серед широкої аудиторії, дозволяючи ідеям і концепціям швидко поширюватися. Англійська також може бути використана, щоб надати значення модним тенденціям, за допомогою слів, які дають спосіб описати та інтерпретувати мінливий характер моди. Наприклад, у той час як такі вирази, як “потужний одяг” і “вуличний стиль”, зазвичай використовуються для опису певного вигляду та стилю, англійська мова також використовується для коментарів щодо естетичних і політичних наслідків моди. Таким чином, можна вважати, що англійські лексеми для турецької мови є заопзиченими.

Одним із найпомітніших є використання спеціальних слів і термінів для опису одягу та аксесуарів. Ці терміни часто стосуються індустрії моди, і їх може бути важко зрозуміти тим, хто не знайомий із цією сферою. Крім того, індустрія моди прийняла широкий спектр сленгових термінів для опису тенденцій, стилів та інших аспектів моди. Це дозволяє працівникам галузі спілкуватися швидше та легше, а також забезпечує унікальну форму вираження. Нарешті, модельєри та коментатори розробили різноманітні метафори та аналогії, щоб зрозуміти галузь, щоб зробити дискурс навколо моди більш доступним та зрозумілим.

Висновки до розділу 1

Зважаючи на значення теоретичних аспектів етимології термінології, слід зазначити, що етимологія вивчає походження і становлення слів. У контексті термінології, це важливо для розуміння значень та використання термінів у науковій сфері. Етимологія термінів дозволяє відстежити їхні корені, що може розкрити історичні зв'язки між різними областями знань.

Звичайно, вивчення етимології термінології включає аналіз мовного матеріалу, спостереження за еволюцією значень слів у часі та їх використання в різних

контекстах. Цей аналіз допомагає розуміти не лише сам термін, але й його внутрішню логіку та сполучення з іншими термінами в даній науковій дисципліні.

Розуміння етимології термінології може мати практичне застосування в багатьох галузях, зокрема, в лінгвістиці, медицині, праві, техніці тощо. Наприклад, в медичній термінології знання етимології термінів допомагає лікарям краще розуміти природу захворювань та методи їх лікування.

Історичний підхід у мовознавстві є ключовим напрямком досліджень, оскільки він дозволяє розглядати терміни не лише у їх сучасному використанні, а й у контексті їхнього історичного розвитку. Аналізуючи фонетичні, морфологічні та семантичні зміни, дослідники можуть реконструювати праформи терміна та відслідковувати їх еволюцію протягом часу. Для цього використовуються методи порівняльного мовознавства, етимологічного аналізу та лексикографії, які допомагають краще зрозуміти коріння та структурні зміни термінів.

Функціональний підхід до дослідження термінології спрямований на вивчення взаємозв'язку між формою терміна та його значенням. Цей підхід аналізує, як термін використовується в різних контекстах і як його значення може змінюватися в залежності від контексту. Когнітивна лінгвістика, аналіз дискурсу та прагматика допомагають розкрити динаміку взаємодії між формою та значенням термінів.

Комунікативний підхід до вивчення термінології розглядає етимологію термінів в контексті їх використання для комунікації. Досліджуючи, як терміни впливають на сприйняття інформації, використання для досягнення певних цілей, він використовує методи теорії мовних актів, аналізу дискурсу та прагматики для розуміння комунікативної сили термінів.

Культурний підхід у мовознавстві досліджує етимологію термінології в контексті культури. Цей підхід вивчає, як терміни відображають цінності, вірування та знання певної культури. Культурна лінгвістика, етнолінгвістика та антропологія використовуються для розкриття культурної вкоріненості термінології.

Когнітивний підхід до вивчення термінології аналізує її етимологію в контексті людського пізнання. Цей підхід досліджує, як терміни пов'язані з концепціями в

нашому розумінні світу та як ми використовуємо їх для розуміння навколишнього середовища. Когнітивна лінгвістика, психолінгвістика та нейролінгвістика допомагають зрозуміти когнітивні аспекти термінології.

Вивчення історичних та культурних аспектів, які вплинули на формування турецької термінології індустрії моди, дає нам глибоке розуміння еволюції та багатства цієї мови. Це дослідження розкриває, як мова моди відображає складну історію, культурні впливи та динамічну природу турецького суспільства.

Початково, Османська імперія відіграла вирішальну роль у формуванні турецької моди. Арабська та перська впливи проникли в турецьку термінологію, надаючи їй екзотичний та вишуканий вигляд.

З 19 століття Європейська мода почала впливати на Туреччину, що призвело до запозичення слів з французької, англійської та інших мов. Цей процес зумовив змішання різних стилів та традицій, що відобразилося в турецькій моді та її термінології.

Націоналістичний рух 20 століття відіграв важливу роль у відродженні турецької культури та мови. Прагнучи зберегти національну ідентичність, було здійснено заміну запозичених слів турецькими еквівалентами, що сприяло створенню унікальної та автентичної турецької модної термінології.

Сучасна турецька модна індустрія продовжує розвиватися й змінюватися, що відображається у виникненні нових слів та термінів, які відображають нові стилі, тенденції та бренди. Цей постійний розвиток відображає динаміку та живучість турецької модної індустрії, яка продовжує привертати увагу світової громадськості.

РОЗДІЛ 2.

ОСОБЛИВОСТІ ТУРЕЦЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В ІНДУСТРІЇ МОДИ

2.1 Аналіз основних термінів, що використовуються в турецькій мові для позначення термінів індустрії моди

Турецька мова в індустрії моди відіграє значну роль, маючи багату та динамічну термінологію, яка відображає унікальні аспекти турецької культури, історії та естетики. Ця мова віддзеркалює вплив інших мов на турецьку культуру протягом століть і надає індустрії моди своєрідний характер.

Було виокремлено чотири групи, які підлягали аналізу. Терміни відповідно до груп подаються у таблиці.

Таблиця 1
Семантичні групи термінів індустрії моди

Загальні терміни	Типи одягу	Акcesуари	Дієслова
Moda: мода	Elbise: сукня	Bileklik: браслет	Giymek: одягати
Manken: манекен	Şort: шорти	Kemer: ремінь	Soyunmak: роздягатися
Tasarımcı: дизайнер	Kot: джинси	Şapka: капелюх	Süslenmek: прикрашатися
Trend: тренд	Pantolon: штани	Eldiven: рукавиці	Tasarlamak: проектувати
Couture: кутюр	Gömlek: сорочка	Eşarp: шарф	Örmek: в'язати
Stilist: стиліст	Bluz: блузка	Şemsiye: парасолька	Dikmek: шити
Defile: дефіле	Etek: спідниця	Güneş gözlüğü: сонцезахисні окуляри	Satmak: продавати
Renk: колір	Şapka: капелюх	Saat: годинник	Satın almak: купувати
Kumaş: тканина	Yelek: жилет	Çanta: сумка	Alışveriş yapmak: купувати

Вплив інших мов на турецьку мову в індустрії моди виявляється у багатьох аспектах. Перш за все, турецька мова запозичила багато термінів індустрії моди з

різних мов, таких як перська, арабська та французька. Наприклад, слово “moda” (мода), яке використовується в турецькій мові для позначення моди, походить від італійського слова “moda”, однак значення в цій мові було кардинально іншим: “звичка, звичай”. Також, термін “manken” (манекен), що означає модель чи манекен, походить від французького слова “mannequin”. “Couture” також прийшло в турецьку мову із Франції. Таким терміном позначали дію “шиття”, однак у досліджуваній мові це є іменником та виконує іншу граматичну, лексикологічну функцію. “Stilist” – запозичене слово, яким французи позначали таку саму професію, як і в досліджуваній мові. Єдиною різницею є використання різних характерних афіксів для натуральності мови. У французькому варіанті слово має закінчення -e: “styliste”. Однак для турецької мови ця особливість не є пріоритетною та характерною, тому термін був модифікований на турецький лад. Аналогічною ситуацією є використання запозиченого терміну “Defile”, яке походить від французького слова “défilé” (прохід, парад). Семантична будова не була порушена при запозиченні.

У свою чергу слово “trend” також є запозиченим з англійської мови. Там воно мало семантичне значення “тенденція, напрямок”.

Якщо говорити про власне турецькі слова, то з групи “Загальні терміни” виділяємо два випадки: renk (колір) та kumaş (тканина).

Наступною є група “Типи одягу”, де були випадки запозичення з англійської, голландської, французької та італійської мов. “Şort” – запозичене слово з англійської мови (“shorts”) і використовується для позначення шортів. Наступний випадок бере свій початок в Італії. “Pantolon” (“pantalone” італійською мовою) і використовується для позначення штанів загалом. Звичним випадком є запозичення із французької мови. Прикладом є термін “bluz”, який використовується для позначення блузки. У французькій мові виглядає термін так: “blouse”.

Спільною ознакою для всіх термінів є збереження семантичного змісту лексеми. Незважаючи на запозичення, вони тримають той самий інформаційний код, який був покладений першочергово.

Деякі слова мають невідоме походження, наприклад, “şarka” (капелюх). Це свідчить про складність деяких етимологічних досліджень та можливість виникнення слів без відомого походження.

Крім того, деякі слова у турецькій мові є запозиченими з інших мов. Наприклад, “eldiven” (рукавиці) походить з німецького "Handschuh", що буквально означає “рука-взуття”. А “şemsiye” (парасолька) має перське походження, де “şemaye” означає “сонце”. Також слово “güneş gözlüğü” (сонцезахисні окуляри) запозичене з італійської мови, де "occhiali da sole" буквально означає “окуляри від сонця”. І, нарешті, слово “saat” (годинник) походить з арабської мови, де “sa'at” означає “час”.

Якщо говорити про дієслівні терміни, то вони всі мають турецьке походження, тому тут зустрічаються характерні афікси.

З розвитком турецької індустрії моди та її міжнародного впливу, термінологія моди в турецькій мові постійно збагачується та розширюється. Нові модні тенденції та концепції отримують власні турецькі відповідники, що свідчить про живучість та динамізм турецької культури та мови в сучасному світі моди.

Афікси тюркської мови різновидні за своїми функціями та способами використання (Хрущ, 2107, с. 214). Перш за все, вони можуть бути словотвірними, що означає, що вони використовуються для утворення нових слів. Такі афікси можуть приєднуватися до кореня слова, змінюючи його значення або граматичні характеристики. Наприклад, додавши афікс -lık до слова “kitap” (книга), ми утворюємо нове слово “kitaplık”, що означає “книжковий”. Іншим видом афіксів є словозмінні, які приєднуються до слова, змінюючи його форму, а не створюючи нові слова. Ці афікси використовуються для вираження різних граматичних категорій, таких як час, число, особа, модальність та інші.

Особливість тюркської мови полягає в тому, що вона є аглютинативною, тобто використовує багато афіксів для вираження різних граматичних показників. Це означає, що навіть іншомовні слова, що були запозичені, використовують афікси словозміни для того, щоб стати повноцінними членами речення. Навіть якщо ці

слова мають іншу морфологічну структуру в своїй мові-джерелі, у турецькій вони будуть модифіковані з використанням афіксів.

До того ж, іншомовні запозичення, які піддаються морфологічним змінам через афікси словозміни, можуть також піддатися явищу лініції. Це означає, що при приєднанні афіксів до цих слів може відбуватися пом'якшення приголосних у певних позиціях, що є характерною рисою турецької мови.

Зокрема, у турецькій мові запозичення з французької мови не часто супроводжуються словотвірними афіксами. Тут важливу роль відіграють афікси, які мають широкий спектр функцій і зазвичай використовуються для передачі певних значень. Виявлення такого явища здійснив турецький дослідник Сари, який проаналізував іншомовні запозичення з європейських мов.

2.2 Дослідження походження та значення ключових термінів у турецькій мові

Терміни індустрії моди є не лише важливою складовою турецької мови, а й відображенням її культурних, соціальних та історичних аспектів. Дослідження їх етимології відкриває широкий спектр можливостей для розуміння та аналізу їхнього значення та походження. Такий аналіз сприятиме як загальному розвитку лінгвістики, так і глибшому розумінню культурних аспектів сучасного турецького суспільства.

Розпочинаючи підрозділ про терміни індустрії моди, варто звернутись до походження слова мода в турецькій мові. Дослідження університету Сулеймана Деміреля 2011 року стверджує про латинське походження слова “modus”, що означає необмежений (Sözcüklerin Kökenine İnmeysi Sevenleri Bilgiyle Sarıp Kuşatacak 23 Etimolojik Bağlantı, 2021). Однак перша письмова згадка, яка містить наведену лексему, датована 1873 роком. Також етимологічний словник турецької мови вказує на цілком французьке походження від слова la mode, що означає “поточний порядок або стиль поведінки”. У Франції наведена лексема з’явилась у письмових згадках близько 15 століття.

Продовжуючи аналіз васне турецьких слів із вище наведених груп, варто продовжити дослідження з групи дієслів, оскільки вони всі беруть свій початок у Туреччині.

Слово "giymek" в турецькій мові має значення "одягати" і відображається в старотурецькому слові "giymek". Етимологічно, воно походить від кореня "giy-", який також означає "одягати". Цей корінь широко використовується в інших турецьких словах, таких як "giysi" (одяг), "giyinme" (одягання) і "giyimhane" (роздягальня).

Термін "soyunmak" в турецькій мові має значення "знімати" і відображається в старотурецькому слові "soyunmak". Його корінь "soy-" також має значення "знімати". Цей корінь використовується в інших турецьких словах, наприклад, "soyunma" (роздягання) і "soyunuk" (голий).

Турецьке слово "süslenmek" означає "прикрашати" і походить від старотурецького "süslenmek". Його корінь "süs-" означає "прикрашати". Цей корінь також зустрічається в інших турецьких словах, таких як "süs" (прикраса), "süslemek" (прикрашати) і "süsleme" (прикрашання).

Слово "tasarlamak" в турецькій мові має значення "проектувати" і походить від старотурецького "tasarlamak". Корінь "tasar-" означає "проектувати". Цей корінь використовується в інших турецьких словах, наприклад, "tasarım" (проект), "tasarımcı" (дизайнер) і "tasarlamak" (проектувати).

Термін "örmek" в турецькій мові має значення "в'язати" і походить від старотурецького "örmek". Корінь "ör-" означає "в'язати". Цей корінь використовується в інших турецьких словах, таких як "örgü" (в'язання), "örgücü" (в'язальниця) і "örgüt" (організація).

Лексема "dikmek" в турецькій мові має значення "шити" і походить від старотурецького "dikmek". Корінь "dik-" означає "шити". Цей корінь використовується в інших турецьких словах, наприклад, "dikiş" (шов), "dikici" (крavecь) і "dikme makinesi" (швейна машинка).

Слово "satmak" в турецькій мові має значення "продавати" і походить від старотурецького "satmak". Корінь "sat-" означає "продавати". Цей корінь використовується в інших турецьких словах, наприклад, "satis" (продаж), "saticı" (продавець) і "satın almak" (купувати).

Власне турецькими словами з групи "Типи одягу" є:

- Elbise. Цей термін походить від старотурецького слова "elbise", яке використовується для позначення сукні загалом.
- Etek. Походить від старотурецького слова "etek", яке використовується для позначення спідниці.
- Şapka. Термін бере витоки у перській мові, але в турецькій мові стало використовуватися для позначення капелюха.
- Yelek. Це слово походить з арабської мови і використовується для позначення жилета.

Група "Аksesуари" має більшість власне турецьких термінів. Наприклад, слово "bileklik" (браслет) походить від слова "bilek", що означає "зап'ястя", з додаванням суфікса "-lik", що утворює іменники, пов'язані з певною частиною тіла. Також до цієї категорії належить слово "kemer" (ремінь), яке походить від старотурецького "kemer", що означає "пояс".

Розглядаючи складені вирази, як "satın almak" та "alışveriş уармак", виявляється, що вони відображають не лише внутрішню мовну динаміку турецької мови, але й її зв'язок з іншими мовами. Наприклад, "satın almak" має своєю основою старотурецьке слово "satın", що перекладається як "куплений" чи "власність", і "almak", що означає "брати" або "отримувати". Така складова будова слова "satın almak" свідчить про вплив старотурецької мови та, можливо, інших мов, на формування турецької лексики, пов'язаної з торгівлею та купівлею.

Схожий аналіз можна провести і щодо виразу "alışveriş уармак". Тут слово "alışveriş" відображає перське походження, що перекладається як "обмін" чи "торгівля", і "уармак", що означає "робити" чи "виготовляти". Ця конструкція

свідчить про вплив перської мови на формування понять та термінів у сфері торгівлі й купівлі в турецькій мові.

Висновок до розділу 2

Турецька термінологія в індустрії моди представляє собою цікавий культурний та мовний феномен, який відображає багатовимірність та багатогранність цієї галузі. Особливості турецької модної термінології відображають історичні, культурні та мовні впливи, які доповнюють та збагачують глобальну модну індустрію.

По-перше, слід зазначити, що турецька мова має багату історію та культурні традиції, які відображаються у модній термінології. Слова, пов'язані з одягом та аксесуарами, часто мають відтінки значень, які відображають турецький спосіб життя, кліматичні умови та культурні особливості. Наприклад, слова, що описують вбрання для різних сезонів, можуть відрізнятися від аналогів у інших країнах через унікальні особливості турецької погоди та культурні уподобання.

По-друге, турецька модна термінологія відображає міжкультурні впливи та взаємодію з іншими культурами. Туреччина історично була місцем зустрічі різних цивілізацій та культурних традицій, що відобразилося в її мові та модній ідентичності. У турецькій модній термінології можна помітити вплив арабської, перської, грецької та інших культур, що стали складовою частиною турецької модної спадщини.

Крім того, турецька модна термінологія відображає вплив сучасних тенденцій та глобальних модних трендів. Сучасні турецькі дизайнери та бренди активно інтегруються у світову модну індустрію, а це впливає на їхню мовну практику.

Було проведено дослідження 36 термінів індустрії моди, де виокремлено 4 групи: “Загальні терміни”, “Типи одягу”, “Аксесуари”, “Дієслова”.

Група загальних термінів складає 9 слів, з них лише два є власне турецькими. Більшість термінів запозичені із французької мови і мають збережений інформаційний код. Також зустрівся випадок запозичення з англійської мови у наведеній групі.

Група “Типи одягу” має чотири власнотурецьких терміни та 5 запозичених з англійської, голландської, італійської та французької мов.

Наступною досліджуваною групою є “Аксесуари”, де досліджувалось 9 термінів. Тут переважали власне турецькі слова, однак є випадки запозичення з німецької, французької, англійської мов.

Остання група була особливою, оскільки всі терміни були дієсловами та виявились власне турецькими. Про це свідчать записи в етимологічному словнику та характерна турецькій мові будова слів, використання афіксів.

Назви одягу є не лише засобом ідентифікації культурного контексту, а й свідченням про вплив різних культур на формування мовного складу. Турецька мова не є винятком, оскільки у її лексиці виявляються відбитки історичних зв'язків з Персією та Європою.

ВИСНОВОК

У лінгвістиці, вивчення фахової мови виступає як ключовий феномен, оскільки вона відображає специфіку різних галузей знань. Об'єктом дослідження в цій області є особливості вибору та використання мовних засобів у конкретній галузі. Це призводить до ряду проблем, зокрема, відтворення та вживання специфічної лексики, що послужило виникненню науки, відомої як термінознавство.

Етимологія та термінологія є ключовими поняттями в лінгвістиці, які допомагають розуміти походження слів та їхній контекст у використанні. Етимологія вивчає походження та історію слів, тоді як термінологія стосується систематизації та використання спеціалізованої лексики в певній галузі.

Етимологія походить від грецького слова “*etymon*“, що означає “істинне значення“ або “початкове слово“. Вона вивчає походження слів, їхній еволюційний шлях, а також зміни значень та форм від початкового вживання до сучасного. Етимологія важлива для розуміння семантики слів із різних мовних систем, а також для вивчення культурних, історичних та соціальних аспектів мови.

Друге поняття, термінологія, використовується для опису системи спеціалізованих термінів, що характеризують конкретну галузь знань або професійну діяльність. Термінологія є невід'ємною частиною спеціалізованих дисциплін, таких як медицина, право, технології, наука та багато інших. Вона забезпечує точне та уніфіковане спілкування між фахівцями в межах конкретної області, уникнення недорозуміння та неоднозначностей.

Важливо відзначити, що етимологія та термінологія часто взаємопов'язані. Знання етимології допомагає розуміти походження та значення термінів у конкретній галузі, тим самим полегшуючи їх вивчення та використання. Наприклад, знання етимології грецьких та латинських коренів може допомогти в поясненні термінології в медичній або науковій галузі.

Вивчення історичних та культурних аспектів, які вплинули на формування турецької термінології в індустрії моди, відкриває широкий спектр цікавих аспектів, що охоплюють культурний, історичний та етнічний контексти. Туреччина, з її багат шаровою історією та багатоетнічним суспільством, має довгу традицію в текстильній промисловості та модному дизайні, яка відображається у її мові, термінології та підходах до моди.

На визначення термінології вплинули різні історичні періоди Туреччини. З одного боку, це вплив Османської імперії, яка була центром культурного та модного впливу, з іншого – це зміни, які настали після створення Турецької Республіки в 1923 році під керівництвом Мустафи Кемалю Ататюрка, коли відбулася модернізація та запровадження нових ідей у всіх сферах суспільства, включаючи моду.

Культурні аспекти також вплинули на формування турецької модної термінології. Турецька культура є синтезом різних впливів – від античних цивілізацій до ісламської культури, від традиційних тюркських народів до впливів західної культури. Це різноманіття відображається у модній термінології через використання різних слів та фраз, які відображають різноманітні культурні впливи.

Перше, що варто відзначити, це здатність турецької мови формувати складні слова, які складаються з кількох коренів. Наприклад, слово “elbise“ (сукня) походить від арабського слова “libas“, що має той же значення. Це свідчить про історичний вплив арабської культури на турецьку моду та відображається в її мовній термінології.

Другим аспектом є взаємодія турецької мови з іншими культурами через історичні події та культурний обмін. Наприклад, слово “kaftan“, що означає традиційне турецьке пончо, має перське походження. Це свідчить про вплив перської культури на формування та розвиток моди в Туреччині.

Крім того, історичні зміни у політичному та соціальному житті Туреччини також вплинули на модну термінологію. Наприклад, після реформ Кемалю Ататюрка у 1920-1930-х роках, турецька мода інтегрувала західні елементи, що відобразилося у вживанні нових термінів та модних понять, запозичених з європейських мов.

У підсумку, етимологічні аспекти турецької термінології в індустрії моди свідчать про культурне багатство та історичні зв'язки цієї країни. Вони розкривають перед нами комплексний образ розвитку моди в Туреччині та важливість мови як засобу комунікації модних ідей та тенденцій.

ÖZET

Modern dünyada moda endüstrisi, toplumun yaşamlarını etkileyen ve stereotiplerini şekillendiren önemli bir kültürel ve ekonomik faaliyet alanıdır. Bu endüstrinin temel unsurlarından biri, moda trendlerini, tasarımları, kıyafetleri ve aksesuarları tanımlamak ve iletmek için kullanılan dildir. Türkçenin bağlamında, kültürel mirasın ve tarihi bağların izlerini taşıyan etimolojik özelliklerini incelemek özellikle ilgi çekicidir. Sürekli değişen trendler ve yeniliklerle birlikte moda endüstrisi uluslararası bir dile ve terminolojiye sahiptir. Bu dilde Türkçenin yeri ve isminin de ışığını karşılar.

Bu çalışma, Türk moda terimlerinin etimolojik kökenlerini analiz ederek, kökenlerini ve günümüzdeki kullanımlarını inceliyor. Osmanlı İmparatorluğu ve modern Türkiye'nin gelişme dönemi gibi tarihi dönemlerin moda terminolojisinin oluşumuna olan etkisine odaklanmaktadır. Ayrıca, moda terimlerine yansıyan ve ülkenin kültürel mirasını yansıtan kültürel etkiler de araştırılmaktadır. Bu çalışma, Türk moda terminolojisinin evrimini ve özelliklerini, ayrıca Türkiye'nin tarihi, kültürü ve diliyle olan bağlantısını daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır.

Türkçe moda terimlerinin kökenleri ve hangi dillerden kaynaklandığını belirlemek amacıyla etimolojik analiz yapıldı. Tarihsel bağlam açısından Osmanlı İmparatorluğu ve modern Türkiye'deki moda trendleri ve bu trendlerin moda terminolojisine nasıl yansıdığı araştırıldı. Ayrıca farklı kültürlerin Türk moda terminolojisine nasıl katkı sağladığı ve bu terimlerin ülkenin kültürel mirasını nasıl yansıttığı da inceleniyor.

Türkçe moda terimleri, kökenlerini farklı kaynaklardan almaktadır. Bu kaynaklar şunlardır:

- Türkçe: Geleneksel giyim türleri ve aksesuarlarının çoğu, Türkçe kökenli isimlere sahiptir. Örneğin, “fes“, “çarşaf“, “yelek“ ve “patika“ gibi kelimeler Türkçe kökenlidir.
- Fransızca: Fransız modası uzun süredir dünya modasına öncülük etmiştir ve bu nedenle birçok moda terimi Fransızcadan Türkçeye girmiştir. Örneğin, “manken“, “defile“, “couture“ ve “haute couture“ gibi kelimeler Fransızca kökenlidir.
- İtalyanca: İtalyan modası da Türk modası üzerinde önemli bir etkiye sahip olmuştur. Bu nedenle, “palto“, “kravat“ ve “gömlek“ gibi bazı terimler İtalyancadan Türkçeye girmiştir.
- İngilizce: Son yıllarda, İngilizce moda terimleri de Türkçede yaygınlaşmaya başlamıştır. Örneğin, “t-shirt“, “jeans“, “sneaker“ ve “street style“ gibi kelimeler İngilizce kökenlidir.

Bu farklı kaynaklardan gelen terimler, zamanla değişime uğrayarak ve Türkçeye uyarlanarak günümüzdeki formlarına kavuşmuştur. Bazı kelimeler doğrudan yabancı dilden Türkçeye alınırken, bazı kelimeler ise Türkçe köklere yeni anlamlar yükleyerek oluşmuştur.

Türkçe moda terimleri, Türkçenin zengin kelime hazinesini ve farklı kültürlerle etkileşimini yansıtır. Bu terimlerin etimolojisini incelemek, Türk modasının tarihini ve gelişimini daha iyi anlamamıza yardımcı olur. Ayrıca, bu terimler Türk modasının uluslararası alanda tanıtılması ve pazarlanması için de önemlidir.

Moda endüstrisi, günümüz toplumunda önemli bir yere sahiptir ve Türk dili de bu endüstrinin önemli bir parçasıdır. Türkçe moda terimlerini inceleyerek, Türk kültürünün ve tarihinin zenginliğini keşfedebilir ve Türk modasının uluslararası alandaki yerini daha iyi anlayabiliriz.

Anahtar kelimeler: moda, etimoloji, kelime kökeni, terim, terminoloji.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Назаров, Н. (2016). Українська етимологічна лексикографія: історія, теорія та практика. (Дис. канд. філ. наук). Київський Національний університет імені Тараса Шевченка, Київ. Відновлено з https://shron1.chtyvo.org.ua/Nazarov_Nazarii/Ukrainsk_a_etymolohichna_leksykohrafiia_istoriia_teorii_a_ta_praktyka.pdf?PHPSESSID=e04h15cnv7um18tn67q7ho4k57
2. Пілецький В. (2005). Мовна специфіка українського терміна. Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». 2005. № 538. С. 25-32.
3. Скороходько Е. (1963) Питання перекладу англійської технічної літератури (переклад термінів). Київ: Вид-во Київського університету. 91 с.
4. Сорокін С. В., Ксьондзик Н. М. (2016). Історія турецької мови: курс лекцій. Київ: Видавничий центр КНЛУ. 235 с. Відновлено з http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/177/Sorokin_Ksondzyk.pdf?sequence=3&isAllowed=y
5. Табачишина М. (2017). Проблеми сучасної термінології. XLVI Науково-технічна конференція Інституту соціально-гуманітарних наук. Відновлено з <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2017/paper/view/2166/1649>

6. Хрущ, І. (2017) Словники турцизмів болгарської мови: історія укладання. Матеріали конференції “Проблеми слов’янознавства”. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка. С. 211-221.
7. Çevrimiçi Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü. Dan alınan: <https://www.etimolojiturkce.com/>
8. Hasan Eren. (1999). Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü. Ankara. 543 p. Dan alınan: <https://turuz.com/storage/Dictionary/2013/0613-Turk Dilinin Etimolojik Sozlugu Urmu Turuz - 2013.pdf>
9. Sözcüklerin Kökenine İnmeyi Sevenleri Bilgiyle Sarıp Kuşatacak 23 Etimolojik Bağlantı. (2021). Onedio. Dan alınan: <https://onedio.com/haber/sozcuklerin-kokenine-inmeyi-sevenleri-bilgiyle-sarip-kusatacak-23-etimolojik-baglanti-770097>